

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 177 (3339) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

„Erdély magyar volt mindig és magyar lesz örökké”

Antal István miniszter hatalmas beszédben válaszolt Kolozsvárt a határon túli vádaskodásokra. A magyarság ezeréves birtoklás jogán ragaszkodik egész Erdélyhez

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Dr Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter hétfőn délután Kolozsvára érkezett. Résztvett és nagy beszédet mondott a kolozsvári és kolozsmegyei társadalmi egyesületek együttműködésének a vármegyeháza dísztermében tartott beszámoló ülésén.

Dr Illés Gyula tankerületi királyi főigazgató elnöki megnyitó beszéde után dr Balogh László, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület helyettes igazgatója az egyesület munkásságát, majd dr Szathmáry Lajos, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület ügyvezető alelnöke az együttműködés célkitűzéseit ismertette.

Azután általános érdeklődés közepette dr Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter állott fel szólásra.

Antal István dr nemzetvédelmi propagandaminiszter a társadalmi egyesületek együttműködésének a fontosságáról szólva, hangsúlyozta, hogyha valamikor, úgy most van mulhatatlanul szükség az összes társadalmi erőket összehozni és ez erőket a belső magyar front védelmére csatasorba állítani. Most, amikor valóban megnehezedett az idők járása fölöttünk és a tetőpontja felé haladó világrázavarban a magyar ügy köré erőteljes védővonalat kell emelnünk. Különösen fontos a magyar társadalmi erők egyesítése Erdély földjén, ahol sok olyan külön magyar probléma van, amelyet más magyar országrészek nem ismernek, viszont számtalan oly súlyos veszedelem is leselkedik az itteni magyarságra, amely az ország többi részén, nem olyan fenyegető.

A jogok kölcsönös tisztelete és az emberiség

A nemzetiségi kérdés Erdély földjén különös időszerűséggel és különös sullyal mered elénk és fokozott figyelmet, körültekintést és megértést igényel a magyar élet minden tényezőjéért. A magyar nemzetiségi politika szelleméről és vezető gondolatáról szólva, arra mutatott rá a miniszter, hogy a magyar nemzetiségi politika alapelveit évszázadok békes együttélésének és egymásrautaltságának szelleme alakította ki, az a messze távlatokban gondolkodó emel-

kedt politikai géniusz, amely Szent Istvántól kezdve mai napig a nagy magyar nemzetvezéreket és államférfiakat áthatotta.

Legutóbb maga az ország miniszterelnöke — ez év május 29-én tartott nagy beszédében — foglalta össze az alapelveket a jogok kölcsönös tiszteletében és az emberiség gondolatában, amelyek — mint mondotta volt — alkalmasak arra, hogy ezt a súlyos kérdést nyugvópontonra juttassák.

A jogok kölcsönös tisztelete és az emberiség — ez volt a magyar nemzetiségi politika vezető gondolata,

„Egység és jó vitézi rezolúció!”

Ismétlem, amit más helyeken is már számtalanszor elmondtam: a magyar ügyet semmi, de semmi veszedelem nem érheti, ha józansággal, hidegvérrel, nyugalommal és bátorsággal nézünk szembe az eseményekkel és kemény marokra szorítjuk a magyar fegyvert. Egység és jó vitézi rezolúció! Ez ma a magyar élet nagy parancsa az ország minden egyes zugában, de ez különösen itt, a Királyhágón túl, ahol a magyarság fokozott figyelemmel kíséri a világeseményeket és különösen azokat a hangokat, amelyek a Kárpátokon-túlra ide áthangzanak.

Meg kell őszintén vallani, hogy a közvetlen szomszédból áthangzó megnyilatkozásokban nem sok örömről

szó nélkül lehet a történelmet a maga valójából kiforgatni, a megtörtént dolgokat meg nem történtekként beállítani, a meg nem történteket valóságként felfogni, s mindezt a méltatlan politikai játékot a legkegyesebb etikai és keresztényi elvek hangsúlyozásával — a magyarság jogai, önérzeté és nemzeti becsülete ellen felhasználni. Ez a nagyszebeni beszéd általános tenorja, amely végighúzódik annak minden egyes mondatán, s hogy ezek a mondatok közelebbről hogyan festenek, engedjék meg izelítőtül ismertessek belőlük néhányat.

Nem foglalkozom a nagyszebeni beszédnek azzal a részével, amellyel az a román propagandának évtizedek óta jót ismert egyik alapvető melódiáját: az úgynevezett „kontinuitási és prioritási elméletet” újítja fel, azt akarván ország-világ előtt plauzibilissé tenni, hogy a románok mindenki tehát a magyarok előtt is, állandóan itt voltak Erdélyben és mint ez a beszéd mondja „viselték évszázadok terheit, mindig tiszteletben tartva az igazságosság szent törvényeit és tisztesség parancsát”.

Ezekkel a román nemzeti érzületet felcsigázó, de egyben a külföld befolyásolását célzó, egyébként azonban minden komoly ténybeli alapot nélkülöző beállításokkal, amelyek nemzeti történelmet akarnak erőszakolni ott, ahol ennek nyoma sincsen és jogalapul akarnak szolgálni ott, ahol a jognak még a szikrája is hiányzik, azért nem érdemes foglalkozni, mert a diák kontinuitásnak és a román prioritásnak ezt a naiv és romantikus meséjét a tudomány tiszta és objektív értékelése már régéregén darabokra zúzta.

A történelmi, politikai, néprajzi, földrajzi és nyelvészeti tudományok ugyanis minden kétséget kizáró módon kimutatták, hogy a románok sohasem voltak őslakók Erdély földjén, hogy jóval, századokkal a magyarok bejövetele után — védelmet és megélhetést keresve — szivárogtak be valahonnan a Balkánnak albániai tájékaról Erdély havasába s lassu, fokozatos és óvatossal szivósággal szálltak le azokba a magyar völgyekbe, ahol a magyarság a kelettel folytatott védelmező harcaiban megritkult.

Régi tudományos „babonák” felmelegítve

Ha e tudománytalan és szembeütő történelmi tévedéseket — amelyek tarthatatlanságát a komoly nyugat-európai tudósok, de nem egy jeles román tudós is bebizonyította, szükségesnek tartották odaát most ismét felmelegíteni, ehhez nem sok szavunk lehet, mert hiszen, hogy ki mennyire járatos az elmúlt idők ismeretében és a tudományok állásponjtjában, az teljesen az egyén megítélése és az egyéni megelégedés dolga. Ez az elmélet azonban ott kezd ismét veszedelmessé válni ahol állépi a romantika és az álmodozás kódét, a politika

Hogyan gondolkoznak rólunk odaát?

Néhány héttel ezelőtt Nagyszebenből egy katonai ünnepélyen, igen magas állami és egyházi funkcionáriusok jelenlétében indult el felénk ez a hang, amelyre érdemes, sőt kötelességünk felfigyelni és arra a magyar közvélemény figyelmét felhívni, hogy ez a közvélemény most már világosan lássa, miként gondolkoznak rólunk odaát és milyen szándékokat táplálnak a magyarsággal szemben.

Rendkívül hálás feladat volna számomra egész terjedelmében ismertetni Önök előtt ezt a nagyszebeni beszédet, de nem teszem, mert kimélettel vagyok hallgatóim és a magam felelősségérzete iránt. E beszéd ugyanis mintaképe volt annak, ho-

gyan lehet a történelmet a maga valójából kiforgatni, a megtörtént dolgokat meg nem történtekként beállítani, a meg nem történteket valóságként felfogni, s mindezt a méltatlan politikai játékot a legkegyesebb etikai és keresztényi elvek hangsúlyozásával — a magyarság jogai, önérzeté és nemzeti becsülete ellen felhasználni. Ez a nagyszebeni beszéd általános tenorja, amely végighúzódik annak minden egyes mondatán, s hogy ezek a mondatok közelebbről hogyan festenek, engedjék meg izelítőtül ismertessek belőlük néhányat.

Nem foglalkozom a nagyszebeni beszédnek azzal a részével, amellyel az a román propagandának évtizedek

ka eszközeivé válik s megint — mint az előző háboru során — a magyarság elleni akcióknak szolgál jogcímül, azzal, hogy tulajdonképpen mi vettük el a románok jogos tulajdonát, amelynek visszaszerzésére nekik megvan a történelmi jogcímük, sőt ez egyenesen nemzeti kötelességük. E pontnál azután ki kell lépni a tartózkodás hüvös magatartásából és világosan megmondani ország és világ

felé:
Erdély földje soha román föld nem volt, mi egy talpalatnyi földet sem vettünk el a románoktól. Magyarország ezeréves területét — mint ahogy ezt a magyar miniszterelnök mondotta — Trianon megcsonkította, annak egy része visszakerült, a másik része nem. Ezeréves jogszerű birtoklás áll tehát szemben huszéves birtok-

lással, — ez a valóság. S ez a valóság számunkra nem csupán pusztán ismeretelméleti érdekesség, de súlyos és kemény kötelességekkel járó ténylegesség is: életünknek egy kiszakíthatatlan darabja, amelynek megvédelmezéséért és megőrzéséért a nemzetnek minden fia kész bármikor sikra szállani.

Mozik műsora:

- APOLLÓ: Szélvészkiasszony.
- BELVÁROSI: Az erényncsöz.
- KORONA: Hivatása orvos.
- CASINO: Keresztúton.

a magyar alkotások lelke árad felénk, kell hitet tenni mindnyájunknak a Királyhágón innen és a Királyhágón túl, hogy Erdély ügye az egész magyarság ügye s Erdély nem vesztet el többé a magyarság számára. Erdély — amint magyar volt mindig — magyar lesz örökké.

De csak akkor, ha megfogadjuk, követjük és minden magyar lélekbe belegyökereztetjük a mai nehéz és küzdelemteljes magyar élet előbb már idezett nagy parancsát: „egység és jó vitézi rezolúció”.

Arra kérem tehát a kolozsvári és az összes erdélyi társadalmi egyesületeket — fejezte be szavait a miniszter — hogy népnevelő, nemzetvédő és társadalomerősítő munkásságukat a jövőben az egység és a jó vitézi rezolúció szellemében kifejtve: áraszszák szét ezen az ősi magyar földön a bizalomnak, az erőnek és a rendíthetetlen hitnek azt a szellemét, amely a Báthory Istvánokban, a Bethlen Gáborokban, a Bornemisza Annákban, az Apácai Cseri Jánosokban és a többi erdélyi nagy magyar hősök alkotó lelkében a legnehezebb órákban is messzevilágító lánggal égett és ezt az ezeréves földet rengeteg vérontás, rengeteg küzdelem és rengeteg szenvedés árán is megtartotta mindig és kizárólagosan magyarnak.

Dr Antal István miniszter beszédét a közönség sokszor szakította félbe lelkes tapsal és beszéde végeztével percekig ünnepelte. A miniszter ezzel kiseretével együtt visszatért Budapestre.

India háború utáni problémájáról beszélt az angol indiai államtitkár

Amszterdam. (MTI.) A Német Tl jelentő: Amery indiai államtitkár beszédét mondott, melyben kijelentette, hogy az angol rendszer igazi tűzpróbája lesz, hogy a háború után sikerül-e Angolindiót a brit világbirodalmi gondolat elfogadására bírni? Azután amellett szállott síkra, hogy Európában, Kelet-Ázsiában és Délamerikában, olyan szabad Kommunwelthet alkossanak, amely méreteiben és jelentőségében a Brit Birodalommal, az Egyesült Államokkal és a Szovjetunióval lenne összehasonlítható. Ilyen fejlődés a világ jobb elrendezését is előmozdítaná. E fejlődésben a Brit Birodalomnak az lenne a feladata, hogy a brit védőövezetben átvegye a vezetést. Angliára a háború után az a feladat hárul, hogy a communwealth rendszert valamennyi lehetőség tökéletes kihasználásával tovább fejlessze, vagyis a repülés és rádió felhasználásával, egységes politikát folytasson és egyöntetű aláspontot tegyen lehetővé a kölcsönös kereskedelmi forgalom és a szociális fejlődésben tanúsítandó együttműködésben. E pusztán gépezetnél azonban sokkal fontosabb az együttműködés számára az a szellem, melynek el kell töltenie ezt a gépezetet.

„Mi soha senki hátába tört nem döftünk!”

A továbbiakban még a következőket is mondták Nagyszebenben: „Azok a törvények, amelyek a román életet kormányozták, az emberiség és az igazságosság törvényei voltak. Mi nem nyomtunk el soha senkit, nem foglaltunk el olyan földet, ami nem volt a miénk, s nem léptünk a sötétség idejében a szomszédunkra, hogy meggörnyedt hátába tört döfjünk”.

E rendkívül határozott, de egyben igen merész kijelentésnél, érdemes egy pillanatra megállni — mondotta Antal miniszter. Ami a kijelentés első részét illeti, azzal könnyen végezhetünk: Kolozsvár és Erdély magyarsága előtt — amely átélte a román megszállás két évtizedét — igazán nem szükséges fejtegetni, hogy a román életet kormányzó törvények — legalább is azokban a vonatkozásokban, ahogy a magyarságot érintettek — az emberiség és igazságosság törvényei voltak-e? Egyébként a román életet kormányzó törvények emberiség és igazságos volta felől a del-erdélyi magyarság is most napról-napra bőveges tapasztalatokat szerezt.

Annál inkább érdekes az idezett mondat második passzusa: „a leselkedés a sötétség idején a szomszédra, hogy tört döfjünk meggörnyedt hátába”. Természetes, hogy ez az alattomos szomszéd — bár ezt kifejezetten nem mondták ugyan meg, de amint a jelenlevők is bizonyára megértették, mi is megértettük — mi magyarok vagyunk, akik a sötétség idején Románia meggörnyedt hátába tört döftünk, míg Románia az ily törtéfelektől mindig távol állott és ilyeneket sohasem csinált.

Hát ami bennünket illet — jelentette ki emelt hangon Antal miniszter — mi Románia és senki hátába soha tört nem döftünk; mi a jogtalan trianoni csonkítást, amely bennünket Erdély ősi magyar földjétől megfosztott, végleges állapotnak soha el nem ismertük és a revízióért, amelyet egyenesen kormányprogrammá tettünk, legális eszközökkel nyílt és egyenes harcot folytattunk. Erdély egy részének visszatérte nem „tördötes”, de a bécsi döntőbírótság ítélete alapján következett be, amely ítéletet nem mi, hanem a románok kérték, s amely döntésnek önszántukból alávetettük magukat. Ha ezt az ítéletet tördöfésnek tartják, úgy ezt a tört saját maguk dönték a saját maguk testébe.

Az 1916-os izaai tördöfés

Különben is ismerünk a történelemből ilyen tördöfést. Beszéljünk csak az 1916-os tördöfésről, amikor Románia azoknak a hatalmaknak — a Monarchiának és Németországnak —

amelyekkel szövetségben volt és amelyek barátságának, támogatásának felvirágzását és hatalmi állását köszönhette, a háború által megviselt testébe könyörtelenül belevágta a tört és a legnagyobb veszély idején hátba támadta szövetségeseit. De hasonló tördöfészel ragadta el későbbi szövetségeseitől, Oroszországtól is Bessarabiát. Egvelőre csak ennyit a tördöfésről, annál is inkább, mert a

legutóbbi idők tördöfészei, amelyekkel a háború utáni szövetségeseit és barátait intézte el, sokkal élénkebben élnek mindenki emlékezetében, sem hogy ezekről beszélni kellene. Tehát igen ajánlatos csinján bánni a politikában is a színes metaforák alkalmazásával, mert a politikában is áll az a stilisztikai tétel, hogy a legtöbb hasonlat sántikál — sőt egyes esetekben határozottan visszafelé sül el.

Amit aláírtunk és amiben egyetértünk

A továbbiakban azt mondta volt a nagyszebeni szónok, hogy „ezekben a nehéz órákban kötelesség a jogtalanság és a gyűlöletes elnyomatás helyett a megértést alkalmazni és nem ázni mélyebbre a szakadékot, mikor közös veszély fenyeget bennünket”. Nem tudja az ember, csodálkozók-e, avagy mosolyogjon ezen a bizonyára pedig egészen komolyan szánt kijelentésen. Ha a nagyszebeni szónok azt hitte, hogy elmondott beszédevel a megértés szavát hangsúlyozta és nem ásta mélyebbre a szakadékot, akkor sajnos, olyan súlyos differencia van a román és a nyugat-európai mentalitás között, amit a józan logika módszerével nem lehet áthidalni.

Vannak azonban ebben a nevezetes nagyszebeni beszédben olyan megállapítások is — folytatta szavait Antal miniszter — amelyekkel teljesen egyet tudok érteni és az utolsó betűig alá tudunk írni.

Igy a következő: „A sors és a történelem nem engedi meg, hogy a népek életét üres szavakkal, elnyomásokkal és becstelenségekkel írják meg. A sors és a történelem megbünteti azokat a méltatlan embereket és

népeket, amelyek azokat a foldeket bitorolják, amely nem az övéké”.

Ez őszinte önvallomás után — jelentette ki a hallgatóság viharos derűltségtől kísérve a miniszter — komolyan kezdünk aggódni a román állam jövőjéért.

A másik kijelentés, amellyel szóról-szóra egyetértünk, a nagyszebeni beszéd Tordával kapcsolatos passzusa. Elmondotta ugyanis a nagyszebeni szónok, hogy amikor őt hadnaggyá avatták, az ő tisztii évfolyamának jelszava Torda volt. „Akkor — hangsúlyozta ennek kapcsán — a mi román tisztii életünk első pillanatában én és bajtársaim megfogadtuk, hogy avatásunk szimbolikus nevét tiszteletben tartjuk s nem lesz addig nyugtunk s kötelességünket sem teljesítjük addig, amíg Torda földje nem kerül kardunk hatalma alá”.

Tehát Torda — ez az ősi szinmagyar város — mint jelszó. Azt hiszem — mondotta a hallgatóság tomboló lelkesedésétől kísérve Antal miniszter — az itt jelenlevők, Erdély és az egész magyarság nevében jelenthetem ki, hogy ezt a jelszót — Torda — mi is készséggel a magunkévé tesszük.

Erdélyért meghozzuk a legnagyobb áldozatot is

Magyar Testvéreim! Azért tartotam szükségesnek a nagyszebeni beszéd gondolatmenetét és egyes kitételeit Önök elé tárni, hogy világosan lássák, milyen érzésekkel vannak mi irántunk odaát, s egy percig se legyenek kétségben az iránt, hogy a határon túlról milyen szándékot táplálnak velünk szemben, főként, hogy miként fogják fel a közös veszély elleni köteles európai szolidaritás parancsát. De azért is, hogy világosan lássák e helyzetből származó kötelességeiket is: minden másodrendű szempontot, legyen az egyébként normális körülmények között akármily fontos, amely a magyart a magyartól elkülönítheti, most félretéve, egyesülni a nagy magyar ügy védelmében. Mindent elkövetni a magyarság, különösen az erdélyi magyarság megerősítésére, lelki és öntudatbeli erő-

készletének gyarapítására, főként pedig önbizalma fokozására. Erdélyért meg kell hoznia az egyetemes magyarságnak a legnagyobb áldozatot is: áldozatot az egységben, az összefogásban, a közös nagy erőfeszítésében, főként pedig a fokozott nemzeti fegyelemben, amely áldozatok teljesítésére készenlétben kell tartania az összes erkölcsi és anyagi erőit.

Egy pillanatig sincs kétségem az iránt, hogy a magyar nép bármikor készenáll arra, hogy Erdélyért — ezért a tiszta és kizárólagos magyar ügyért — ezt az áldozatot meghozza s az iránt sem, hogy nem hiába fogja meghozni.

Itt Erdély fővárosában, ez ősi szent talak között, amelyek minden kövéből a magyar mult, a magyar szellem, a magyar szenvedések, a magyar áldozatok és

Összeül a 36-os és 42-es országos bizottság

Ismét meghosszabbodott az arcvonal és fokozódott a harcok hevedése a keleti hadszíntéren — Mindkét fél részéről nagyobb erőket vetnek be — Orelnél mindenáron áttörést akarnak kieroszakolni a bolsevisták

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyen nyert értesülés szerint a 36 tagú országos bizottság augusztus 12-én délelőtt 11 órakor ülészik. A 42 tagú országos bizottságból kiküldött 6 tagú albizottság augusztus 17-én délelőtt fél 11 órakor ülészik, majd fél 12 órakor a 42 tagú országos bizottság ül össze.

Szófia. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A bolgár király hétfőn kihallgatáson fogadta Kiosszeivanoff berlini bolgár követet. Draganoff madridi és Kiroff ankarai bolgár követet szintén Szófiába várják. A király őket is kihallgatáson fogadja. A Pest írja: A keleti harctéren a támadások egyre nagyobb kiterjedést nyernek. Folytonosan újabb tartalékok harcbevetése folyik és minden jelből világosan lehet következtetni a szovjetnek arra a szándékára, hogy Orelnél mindenáron áttörje a német vonalat és felgöngyöltetésével döntő eredményt eroszakoljon ki. A Vjazmánál megindult orosz nyomás a szmolenszki síkság irányában nyitja haladni. Illetékes német katonai körök elismerik, hogy bizonyos taktikai eredményeket sikerült ugyan a szovjetnek elérnie, de határozottan hozzáteszik, hogy ezeknek egyetlen helyen sincs meg eddig a várt hadászati következménye.

Lényegében összefüggő arcvonal alakult ki Vjazma és Felsődonec közötti szakaszon

Berlin. (Bud. Tud.) A német lapokból kitűnik hogy a Szovjet nyári háborúja az egész Vjazma és Felsődonec közötti szakaszra kiterjed. Lényegében összefüggő arcvonal alakult ki a Kurszk körül és az orel-i ívben indított szovjet támadások nyomán. Az arcvonal meghosszabbításával egyidejűen fokozódott a harcok hevedése is és mindkét fél egyre nagyobb erőket vet, be ami valószínűleg még mindig nem érte el a tetőpontját. Berli katonai szakértők számolnak a szovjet további erőfeszítéseivel, hogy elszigetelt sikereit mindenáron hadászati sikerre növelje. A nyári csata még nem jutott döntő állapotába, úgyhogy további erőbevetésével lehet számolni. Az arcvonal

pontos helyét nem lehet megállapítani, mivel a német hadvezetés szokás szerint a folyó hadműveleteknél nem említi helységnevet. Ezzel szemben a németek kiemelik a harcok rendkívül elkeseredett voltát. Rámutatnak arra, hogy a küzdelmet különösen páncélos erők bevetése jellemzi. Ugy látszik, hogy az arcvonal déli szakaszán az oroszok Charkovot akarják visszavenni.

Stockholm. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Bjelgorodnál és Orelnél vívott harcokban, mint a szovjet hírszolgálat közli két szovjet tábornok is elesett. Az egyik Apnasenkov hadsereg-tábornok, a másik Gunjev vezérőrnagy.

Ismét sok templomot és művészi értékű palotát pusztítottak el az angolszász bombák Olaszországban

Torinó. (MTI) A Stefani jelenti: Augusztus 8-ára virradó éjszaka Torinó ellen intézett ellenséges légitámadás a város központi részében súlyos károkat okozott. A San Carlo-téren fekvő 17. századbeli művészi értékű palotát, amely a megelőző bombázás alkalmával is kárt szenvedett, újra megrongálták. A Carignan-palotát, melyben II. Viktor Emanuel született egy gyújtó bomba elhamvasztotta. Rombadólt a Balbo-színház és a városi

könyvtár is, melyben sok ritkaság és nagyértékű könyv volt elpusztult sok lakóház. A belváros egyetlen utcáját sem kímélték meg a bombák. Megrongáltak sok templomot, közöttük a Santa Barbara és Crosetta templomot, mely utóbbinak harangtornya beomlott. Súlyos károkat szenvedett a Carmina templom. Újra találat ért két menhelyet. Egyik csaknem teljesen elpusztult.

Tíz gyújtóbomba hullott a híres milánói „Scalára“

Genova. (MTI) A Stefani jelenti: Augusztus 8-ára virradó éjjel Genova ellen intézett légitámadás templomokat, történelmi palotákat és műemlékeket ért. A Santo Stefano templom előcsarnoka elpusztult. Tíz pusztította el a Coriso Cianine templomot, a Calignana, Santa Lucia, San Marcellino, San Tomasso és San Marco templomokat, valamint a Nazareti Jézus szentélyét. A Carlo Felice színház szin-

tén a lángok martalékává vált. Az egész világon páratlanul ismert Brosso-palota súlyosan megrongálódott. Ugyanígy a Spinola és Podesta

Milánóból jelentik: (MTI) A legutóbbi légitámadás során sikerült megmenteni a Scala színházat a tűzvészől. Az épületre 10 gyújtóbomba hullott, amelyek közül néhány keresztülhatolt a zsinórpaddáson, a tanteremben és a ruhatáron. Szerencsére

mindenütt el tudták oltani a tüzet és így a világhírű színház épen maradt, míg a közvetlen közelében levő másik színház a tűzvész martalékává vált.

Németországot nem lehet legitámadásokkal legyőzni!

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit híroroda szerint Elmer Dawies, az amerikai haditájékoztató hivatal vezetője Észak-Afrikában, Angliában és Islandban végzett háromhetes utjáról visszaérkezett Washingtonba. Megérkezésekor többek között kijelentette, hogy Németországot nem lehet légitámadásokkal legyőzni.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az utóbbi napokban a brit híroroda ismételen párizsi zendüléséről és utcai harcokról adott hírt.

A párizsi sajtó megállapítja, hogy önkényes koholmányról van szó. Utalnak arra, hogy Párizsban az említett napok egyikén sem fordult elő összetűzés és a városban teljes a nyugalom. A koholt hírek világosan elárulják azt a célt, amely az angolok szemé előtt lebeg.

Milanó. (Bud. Tud.) Az olasz lapok hangoztatják, hogy az angol légierő a legutóbbi légitámadás alkalmával főként polgári lakónegyedeket bombázott. A lakosság példás fegyelmet tanúsított.

Ankarai nagykövetté nevezték ki Bastianini, volt külügyi államtitkárt

Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ankarai illetékes körökben megerősítik, hogy Bastianini, az olasz külügyminiszterium eddigi államtitkárát ankarai olasz nagykövetté nevezik ki.

Rómából jelentik: (MTI) A „Popolo di Roma” írja, „A történelem ítélőszéke előtt” című cikkében:

Ostobaság és haszontalanság lenne eltitkolni, hogy az ország helyzete elég súlyos. A fasizmus bukása hatalmas reményeket gyújtott, amelyek azonban tulzott és kissé gyerekes reménykedések voltak. Tagadhatatlan, hogy a fasizmus bukását a háboru alakulása idézte elő, azonban nem igaz az, hogy a fasizmus eltűnése magával hozná a háboru megszűnését is. A Badoglio-kormány megígér-

te a szabadság visszaállítását, de nem tud biztosítékot adni Libia, Etiopia és földközi-tengeri gyarmataink visszahódítására. A fasizmus háborus öröksége megvan és túléli a rendszer halálát. A jelen kormányra az a mérhetetlen felelősség hárul, hogy a legmerészebb katonai művelettel kell szembeállnia, amely valaha is foglalkoztatott államférfiakat. Az olasz történelemnek e súlyos órájában nagy a bizalom a Badoglio kormány iránt. Nincs olasz, aki ne támogatná óriási feladatának keresztvételében.

Rómából jelentik: (MTI) A Resto del Carlino milánói táviratát közöl, amely szerint a fasizista egyenruhákat a bombatámadásokban szerencsétlenül járt lakosok között osztják ki.

Sajnálatos tévedés áldozata lett a római török követségi titkár felesége

Róma. (MTI): Hivatalos olasz helyen nyilatkoztak a külföldön elterjedt hírekkel kapcsolatban, melyek szerint a római török nagykövetség titkárának felesége a kormányválságot követő napon, utcai harcok során vesztette életét. Teljesen hamis ez a beállítás. Aki Rómában tartózkodott ezekben a napokban, láthatta, hogy utcai harcokról egyáltalában nem volt szó. Az igazságnak megfelelő tények a következők: Augusztus elsejére virradó éjszaka éjféli után valamivel, a követségi titkár auton hajtatott a Via Massimo hazafelé. A titkáron kívül felesége és édesanyja ült a kocsiban. Egy három tagú éjszakai őrző az utca tuisó-

oldaláról megállásra szólította fel az autó utasait. A követségi titkár, valamint a kocsiban ülők nem hallották a felszólítást és befordultak egyik mellékutcába. A járó az hitte, hogy menekülni akar, és alacsonyban, a kocs hátsó kerekére felült. Egy golyó a titkár feleségének gerincén a legelső csigolyát találta és a fiatal asszony sérülésébe másnap belehalt. Az olasz kormány a török követség és az ankarai diplomáciai képviselő útján a legteljesebb sajnálkozásait fejezte ki az események felett. Az asszony holttestét repülőgépen Törökországba szállították augusztus 7-én.

Alkalmazott és főnök

Tul azokon a szociális törvényalkotásokon és rendeleteken, amelyek elsősorban hazánkban igyekeznek jobb helyzetbe hozni az alkalmazottakat, legalább részben levenni vállukról a megnehezedett élet gondjait, úgy érezzük, külön kell most szólni a munkavállaló és munkaadó viszonyáról.

Nem akarjuk elismételni, amit valamennyien tudunk, hogy a mai kor a munka megbecsülésének jegyében törvényhozási úton pótolja a megbecsülést és az alkalmazottak való emberi bánásmódot ott, ahol erre rá kellett kényszeríteni a főnököt. Köztudomású, mennyire előljártunk mi a munkásság és általában a dolgozók betegellátása, fizetési szabadsága, öregségi biztosítása tekintetében és éppen a mai munkaadók felelhetnek rá legpontosabban, milyen soha fel nem emlegetett és nem sokallott rezsiköltséggel jár ez.

A kritika ideje nem akkor érkezik el, amikor a nemzet, sőt mondhatnánk egész világ elethalálharcát vívja fennmaradásáért. A tárgyilagos és helyes bírálatra is csak akkor van szükség, hogyha az nem akadályozza a megbírálat közszempontból fontos munkája elvégzésében. Ha majd elül a harci zaj, a háború diadalmasan befejeződik, bizonyára elhangzik majd a bírálat és elkövetkezik a tanulságok levonása, sőt a szántszándékkal, a köz érdeke ellen vétők felelősségrovonása is. Ha igaz az a mondás, hogy jegyverzajban némák a muzsák, kétszeresen igaz: az operáló sebésznek nem szabad ellogni a kezét még jóindulatú kritikával sem, mert annak végzetes következményei lehetnek.

A munkafegyelmel kapcsolatokban jutnak eszünkbe ezek a gondolatok. A régi családi gazdálkodás idején a család szinte egynek érezte magát gazdájával. Nem voltak olyan külön érdekek, amelyek ütköztek volna a munkaadóval. Nagyjából és egészében most sincs kifogás az alkalmazottak túlnyomó többségének munkaszelleme ellen. Kötelességteljesítő, lelkiismeretesek, de természetesen nem dolgozhatnak olyan eredményesen, mint azok a harctéren vagy más fontos pozícióban lévők, akiknek a helyére állottak. Nagyobb részüket alhatja a termelés és közigazgatás zavartalanosságának fontos érdeke. Százszámra ismerünk mi is olyan lelkes fiatal férfiakat és nőket, akik függetlenül az ellenértéktől, magáért a munkáért, a termelés eredményeiért dolgoznak, megszábot hivataltól örököntül, lelkesen és magánéletükről szinte teljesen elfeledkezve.

Mégis úgy érezzük, hogy főleg a fiatalabb, katonai kiképzésben nem részesült nemzedék néha elfelejtkezik az idők járásáról és nem veszi figyelembe, milyen fontos kereke ma mindenki a nagy gépezetnek. Vidéken előfordult az is, hogy munkamegtárgadása miatt kemény kézzel kellett példát statuáló intézkedéseket logatorosítani a hatóságoknak. Tudjuk, szórványos, fehérholló-szamba menő kivételről van szó, de jóval több munkavállalót kell figyelmeztetni arra, hogy a munkafegyelmel nyugszik minden üzem és vállalat folyamatos termelése. Amikor tehát az egyik oldalon a tudás, szorgalom és munkaképesség maximumát kell nyújtani, a másik oldalon gondoskodni a mai

időkben nyújtható ellenérték minél teljesebb tolyósításáról.

Alkalmazott-konjunktúra van és aki dolgozni akar, az igazán válogathat az állások között. Vonatkozik ez fizikai és szellemi, nő- és férfi-munkaerőkre egyaránt. Vállalkozói, kereskedői, vagy általánosságban munkaadói konjunkturáról viszont nem beszélhetünk. A terhek állandóan nőnek és az áthárítási lehetőségek már csak a korlátolt anyagellátás és a kötött forgalom egyéb jelenségei folytán sem mérhetők fel előre. Minden alkalmazott nem lehet társa a főnöknek. A

lörpe-egzisztenciáktól nem is lehet várni, hogy kockáztassák létminimumukat és együtt sirjanak a főnökkel, az együttnevetés reményében. Ha azonban ma rá is van szorulva alkalmazottjára minden munkaadó, nagyon is nyilvántartja azt, aki nehéz időkben hűségével, szorgalmával és együttérzésével a szebb jövőért is dolgozott. Mindenki maga veti meg tehát az ágyát és fekteti le jövő boldogulásának alapjait.

Nem lenne teljes e néhány sor, ha nem hangoztatnánk, hogy amit az alkalmazottakra mondtam, az természetesen vonatkozik fordítva, a főnökre is. A munkaadó és munkavállaló viszonya, kapcsolata ugyanis csak a közös érdekek felismerésén és egymás megbecsülésén alapulhat.

Értekezletet tartottak a házfelügyelők Nagyváradon

A belügyminiszter elé terjesztik a sérelmeket. Rendes foglalkozási ágnak akarják elismertetni magukat a házfelügyelők

Nagyvárad, aug. 10. A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesülete, a vidéki csoportok kiküldöttei értekezletet tartottak Nagyváradon. Az augusztus 8-án megtartott közgyűlésen Joó Márton, a nagyváradi csoport elnöke szólalt fel először s bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a házfelügyelőről a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett teljesen megfeledkeztek az illetékesek. Ezután Csukás Lajos debreceni csoportelnök beszédében kitért az értekezlet előzményeire s többek között felhívta, hogy rengeteg olyan házfelügyelő van, akinek még egy rendesnek nevezhető lakás sem jut abban a házbán, amelynek biztonságára a rendőrség és a légo-szervezetek mellett felügyel. Végül javasolta, hogy az értekezlet kérje a belügyminisztert, hogy a házfelügyelők különböző sérelmeit, amennyiben a háztulajdonossal kötéendő szerződés kérdése, orvosolja s hasson oda, hogy a házfelügyelői munkakört rendes foglalkozási ágnak ismerjék el.

Nagy István, a szegedi csoport tit-

kára, megemlítette, hogy sok esetben azért kell a házfelügyelőnek eltávoznia munkahelyéről, mert egyesek szerint hívatásában a lakók feletti felügyelet terén visszaél. Főként nehéz most, — mondotta — a házfelügyelők helyzete, mert az újabb rendelkezések figyelembevétele még több gondot és újabb munkát ad.

Joó Márton, a nagyváradi csoport elnöke, szintén megemlítette, hogy a házfelügyelőkkel sok esetben érdemtelenül rosszul bántanak úgy a lakók, mint a háziurak s gyakran olyan munkára is kényszerítik őket, amit elvégezni nem lenne feladatuk. Végül a szerződés-kötés szükségességét hangsúlyozta ismételtén.

Ádámovits Gyula szegedi, Szóke Izsák kolozsvári, Vaskó Miklós debreceni, Babics Demeter újvidéki és Baics Lázár szabadkai kiküldöttek szólaltak még fel és pontokba foglalták a különböző panaszokat és sérelmeket. A letárgyalt pontokat az értekezlet egyhanguan elfogadta, majd Joó Márton nagyváradi csoportelnök zárószavaival az összejövetel végétért.

Nyomezevezetett az arany medaillon Schrank Béla meggyilkolásának ügyében

Minden gyanu a szökésben levő Politzer Györgyre és Csordás Gyulánéra összpontosul

A Nemzeti Újság írja: Érdekes fordulat állott be a Ferenc József-rakparti gyilkosság nyomozásának ügyében. A legutóbbi helyszíni szemle alkalmával új nyomot talált a rendőrség. A szőnyeg alatt ugyanis becsúsza egy finommivű kis arany medaillont találtak. Ebben miniatűr fénykép volt, amely egy feltűnően csinos fiatalnőt ábrázol. A parányi fénykép hátulján „René” név volt olvasható. A felvételt a főkapitányságon felnagyították és most már ennek a segítségével próbálták megállapítani, hogy ki lehet ez a feltűnően csinos fiatal nő.

Mivel az eddigi nyomozás során hét szőke hölgyet hallgattak ki a líkőrgyáros meggyilkolása ügyében s mind a hét nő alibit igazolt, illetve semmi olyat nem tudott mondani, ami megoldotta volna a rejtélyes gyilkosság ügyét. A nyomozók

úgy látták, hogy a gyilkost mégis csak az alvilágban kell keresni. A detektívök a sokszorosított fényképet megkapva indultak el nyomozó útjukra. Kávéházakban, de különösen az alvilágban keresték a képpel azonos személyt. Így az egyik belvárosi kávéházban, ahol az öregúr reggelizni szokott, a pincérek a fényképben felismerték azt a 19 éves feltűnő szépségű nőt, akivel Schrank Bélát többször látták. A pincérek segítségével sikerült a nő nevét megállapítani: Csordás Gyuláné, Koszoris Irén 22 éves fiatalasszony, aki az alvilági életben ismert nő és egy betörésért nemrégiben letartóztatott bűnözőnek a felesége. Férje Csordás Gyula két hónappal ezelőtt a Juhász Andor-utcában Politzer György István kereskedőséggel 60.000 pengős betörést követett el. Csordást 12 évi börtönré-

Wimmer Anselm O. S. M.:
Az élet teljessége
P. 3-

H. V. Morton:
Az Üdvözítő nyomában
P. 18-
Kápható a Magyar Lapok kiadóhivatalában

itelték, Politzer Györgyöt, akiről megállapították, hogy elmebeteg, elmegyógyintézetbe utalták. Politzer kevéssel azután az intézetből megszökött és Csordásnéval a Szövetség-utcában lakott.

A detektívök a további nyomozás során megállapították, hogy Csordásné és Politzer a gyilkosság napjának estéjén tünt el a fővárosból. Először Szatmárnémeti felé vették útjukat, onnan pedig Kolozsvárnak fordultak. Ezek után Zilahy János rendőrkapitány telefonon értesítette az új fordulatról a kolozsvári rendőrkapitányságot. A kolozsvári rendőrség megkapta a pontos személyleírást. Az asszony 167 cm. magas, feltűnően csinos, erősen festett arcú, barnahajú. Elutazásakor virágos empriméruhát viselt. Piros cipője és piros retiküllie van. A férfi 180 cm. magas, basedovos, kékszemű, fekete göndörhajú, feltűnő eleganciával öltözködő, eltűnésekor barna kalapot, pepita zakókat, világosszürke nadrágot, pepita nyakkendőt és fehérbetétes barna cipőt viselt.

Hétfőn délelőtt a főkapitányságon most már újabb tanukat hallgattak ki: Csordásné és Politzer háziasszonyát. Megállapították, hogy a gyilkosságért körözött személyek Politzer György és felesége, Koszoris Irén név alatt jelentették be magukat a szövetség-utcai albérteli lakásukban. A háziasszony elmondotta, hogy többször emlegette René, vagyis Csordásné, hogy gazdag ismerőse van. Nevét nem mondotta, csak annyit árult el, hogy az illető líkőrgyáros.

Elmondotta még a háziasszony, hogy szombaton délután öt óra körül Politzerék taxit hoztattak s azt mondták, hogy Budára mennek. A háziasszony is Budára készült és kérte, hogy vigyék magukkal. A taxival egy Gyuri nevű fiatalember is érkezett s így négyen ültek a kocsiában. A Margit-hídon mentek keresztül, a háziasszonyt azonban letették a budai hídfőnél. Nem tudni, hogy a gépkocsi merre folytatta útját. A további tanuvallomás során megállapították, hogy Politzerék a gyilkosság napján házaérkeztek, azonnal összecsomagoltak s kijelentették, hogy vidékre utaznak. Azóta senki sem látta őket. A főkapitányság most keresi a taxit, amellyel Politzerék utaztak, mert a sofőrtől felvilágosítást kapnának, hova vitte szombaton utasait.

A Führer nyugodt és eltölti a győzelemben vetett bizalmat

Páris. (MTI.) A NTL. Jelenti: A franciaországi nemzeti szocialista német munkáspárt nagygyűlésén Sauckel körzetvezető kijelentette, hogy a napokban látta a Führert, aki nyugodt, eltelve a győzelemben vetett bizalommal. A német nép jelenleg a legnagyobb és legkeményebb megpróbáltatásokat éli át, de teljes nyugalommal a Führer mögé tömörül és szilárd elhatározottsággal folytatja a harcot. Németország mindennel rendelkezik, amire szüksége van. Az élelmes biztonság van, a hadfelszerelési gyárakban pedig nyugodtan és rendszeresen dolgozik a munkásság.

Milyen lesz az elkövetkező béke?

Egy kis áttekintés a hemzsegő béketervek felett. Hogy élünk, mit eszünk, mibe öltözködünk a háború után? Budapest új arca és ezer más érdekesség a háború utáni tervekből

A háborúnak még nincs vége, de Európa sajtójában egyre több hang beszél a közelgő békeidők terveiről. Ezek a hangok egy hirtelen fejlődés előjelei. Hiszen számítanunk kell arra, hogy a háború gépezetében befogott, visszafojtott energiák hirtelen felszabadulnak, a harcban kifáradt emberi alkotóerő pedig felfrissül az otthon, a család és a béke építésénél. Ez az új lendület aztán elsősorban körülöttünk a harmincas évek világát, melyben ma is élünk. Életünk nem olyan lesz, mint eddig volt. Ujjból átszervezzük, megint forradalmasítjuk művészetünket, irodalmunkat, szokásainkat, nagy és kis dolgokat egyaránt. A két világháború ebből a szempontból hasonlítani fog egymáshoz: 1918 a fegyverszünetkor tulajdonképpen ugyanolyan volt, mint 1914, csak azután ugrott előre évszázadokkal a divat, a technika és a civilizáció órája. Ez természetes. Háborúban mindennek a hadigépezetnek kell szolgálnia, mindent eldönthet az, hogy az egyik fél mennyivel több erőt és lendületet fektetett bele a harcra, mint a másik.

A hadi élet megszűnte után azonban megvalósulhatnak azok a tervek, melyek már most készen várják sorukat. Van köztük sok lázalom, de több az egészséges, régen nélkülözött intézmény tervezete. Az előbbieket ki-mulnak maguktól, a többit érdemes figyelemmel kísérni, hogy megtudjuk: mit álmodik a harcoló ember a békéről, politikai, közgazdasági és technikai szakembereinek mik az elképzelései és végül apróságaiiban milyen lesz az új élet?

1

Nagyvonalúság, egység — ez a jel-szó, elsősorban a Föld politikai térképén. Az új elképzelések szerint meg kell szünnie a mozaikszerű Európának, a merev határok, egymástól dühösen független államoknak helyét kell adniuk a nagyobb tájegységek számára. Pán-Európa megvalósulása közelebb, mondják a fantaszták, a távoli-keleti forrongásból pedig egyszer csak kipattan esetleg Nagy-Kelet-ázsia is. A Szovjetunió egysége már adva van. Kézenfekvő Afrika és Ausztrália önmagában való egysége is. A gazdasági élet szintén a nagy egységek kialakítása felé igyekszik majd. Ez világosan látszik, akár a német nagytérrendszer, akár a Szovjetunió gazdasági elgondolását vesszük figyelembe.

Szinte természetes, hogy mindegyik nagyhatalom a saját vezetése alatt képzele el a tervek megvalósítását. Az első konkrét béketervényben, az Atlantik Charta-ban közös angol-amerikai vélemény nyilvánult meg: hitet tett a népek és tengerek szabadsága és a háború utáni teljes egyenrangúság mellett. Később elváltak a vélemények: Amerika a jövő Európáját saját fennhatósága alatt képzele el, Belgium egyrészt Fran-

ciaországgal, másik részét Hollandiával egyesíti, Németországot kis részekre osztja, feltámasztja az Osztrák-Magyar Monarchiát és ezt az orosz terjeszkedés ellen konföderációban egyesíti a Balkánnal, Lengyelországgal és Észak-Európával.

Az angolok nyugaton Franciaországot tennék meg kontinentális helytartójuknak, keleten cseh és jugoszláv irányítás mellett teremtenének egy Közép-Délkelet-európai konföderációt. Terveik szerint Németország szintén apró részekből állana, Magyarország „visszakapná” trianoni rémteit, de Pécsét a jugoszlávok, Felső-Magyarországot pedig a Dunáig a csehek kapnák meg. Románia és Erdély sorsa ködbevész ebben a tervben.

A párszlávizmus és a bolsevizmus kettős gondolata kellően megvilágítja az orosz terveket, amelyeket ismeretlenségükben is mindnyájan sejtünk: a Szovjetunió európai uralma.

A németek „Uj Európa”-ja német vezetés alatt áll, nemzeti szocialista világnézettel és gazdasági berendezkedéssel. A berendezkedés alapja az „életter”. Ez a fogalom új értelmezést ad mindannak, amit eddig politikai határ, nemzetközi gazdasági élet, függetlenség és gazdasági önállóság néven ismertünk.

Egy tárgyilagos svájci lap szerint azonban minden terven túl csak egyért folyik a harc: a győzelemért, a többitől ráérünk még gondolkodni. A „többi” fogalma részben gazdasági terveket jelent, egyelőre merész utópiákat Európa-Bankról, közös pénzegységről; az alaptöket az egyes államok fizetnék be részarányban. Vagy pedig: egész Európa egyetlen tömb-meghatározott munkatervvel. Az egyes területek kiosztott „foglalkozás”-ként kapnák meg a kereskedelmet, ipart, mezőgazdaságot.

És van egy terv — zseniális és pokoli — szinte hihetetlen, hogy embertől származik. Ez egy csapásra megkíméli a fejtöréstől: Sztalin egy egyszerű háború-végi felmondással kilakoltatja egész Európát mindenestül a kontinens nyomortanyájára, Ázsiába...

2

Bárhogyan alakul is világviszonylatban a helyzet, kétségtelen, hogy számítanunk kell a magyar gazdasági élet megváltozására. A háború után feléledő közlekedéspolitikát megint megszükiti a világ, megrövidíti a távolságokat — és a magyar Alföld eddigi fötterménye, a búza, felett ott az elérhetetlen előnyben lévő amerikai búza konkurenciája. Népünknek a buzaártól függő jóléte vagy balsorsa nem függhet egy távoli földrész időjárásától és terméshozamától. Mi tehát a teendő a belterjes művelésen kívül? Csak a táplálkozáshoz szükséges kenyérmag termelése, hogy függetlenek legyünk az idegen piacoktól, de különösen a felszabadult területeken takarmánytermesztés, ezen át belterjes állattenyésztés, állati zsira-

dék és tejtermékek előállítására. Mind ez nagyban tízmilliárdos tervünk végrehajtásának módjától, mezőgazdasági népességünk tőkegyűjtési lehetőségeitől és a szakoktatástól függ. Nehéz és égető, de nem megvalósíthatatlan problémák. Továbbá ügyelnünk kell a természetadta lehetőségek megragadására. A békesszentandrási duzzasztómű, mely 116 km hajóutat adott a teherhajók alá, megtette az első lépést a cél: a sekélyvizű folyók hajóforgalma érdekében. Asbóth műegyetemi tanár új találmánya, a légszaváros uszály lehetővé teszi, hogy az új hajó ötszáz métermátsza terhet szállítson hatvan centiméteres vízállásban. Tizenkét uszály és két motorcsónak készül már, az első járatok Győr és Komárom között indulnak meg.

Egyébként is rengeteg találmányra számíthatunk, hiszen a feltalálók nem aludtak a háború alatt sem, de terveik hol nyersanyag- és munkaerő-hiány, hol konjunkturális okok miatt nem valósulhattak meg. Életünk tökéletesítése az általános színvonal emelése mellett szociális gondolatot is szolgál, hiszen ma rengeteg kiesember dolgozik napról-napra élve a hadiüzemek valamelyikében és aggasztónak érzi a kérdést: milyen lesz a béke, amikor megint több ember lesz, mint munka? A sok embert foglalkoztató új feladatok között kétségtelenül az egyik legnagyobb szabású a budapesti gyorsvasut lesz.

Ennek nagyrészt föld alatt futó vonalai 29 kilométernyi összhosszúságban fűzik majd össze a legtávolabb eső városrészeket. A kereszteződéseknel a vonalak különböző magasságokban metszik egymást, tehát megszűnik a legnagyobb idővesztéseket okozó ácsorgás és kereszteződéseknel a vonalak különböző magasságokban metszik egymást, tehát megszűnik a legnagyobb idővesztéseket okozó ácsorgás és kereszteződéseknel. A zárt pályán kevesebb a balaseti lehetőség, ugyanezért felvonulásokkor, csődületkor is lehetséges a közlekedés. 4—5 darab 15 m. hosszú kocsi állnak majd a szerelvények, egyszerre 500 személy szállulhat be 8 perc alatt olyan távokat, amik ma még kirándulásnak számítanak.

Az új gyorsvasut már követi a munkabavivó külföldi villanyvonatok példáját; Belgium népe ma is hamarabb jut országhatártól-országhatárig, mint mi 44-es villamossal a Gellérthegy től a Keleti pályaudvarig. A közlekedés ilyen javulása mellett népesedéspolitikai forradalmakra is számíthatunk, a nagyvárosok százkilométerekig terülnek majd el, uszályként húzva maguk után a kertvárosok selegét. Egészséges levegőjük, parkosi-

tott nagyvárosokról álmódott már a mult ősszel „A Jövő Budapestje” nevű remek kiállítás...

Igen, a főváros arca erősen megváltozik majd. Kijebbné kerülnek a pályaudvarok. A belterületről csak a közeli városokba indulnak vonatok. Kiszélesítik és rendezik a Városházteret, végig megépítik a Madách sugárút, tizenháromezer családi ház épül, hogy barátságos otthont adjon a kisembereknek.

3

A megszilárdult gazdasági helyzet egyébként majd megnyugtató választ ad a kiesembernek: ismét olcsóbb lesz az élet, a közgazdaság megszerzése feltétlenül odavezet, hogy munkánk árán mindent megvehessünk, amire szükségünk van. Kinában ma is meg lehet élni havi tíz pengőből királyi módon, palotában, szolgálkkal, három felséggel — megy az majd itt is.

Végül sétáljunk el a belvárosba Budapestben: egy népszerű fehérnemű- és harisnya volt kirakatában üvegtábla áll, rajta két olajágas fehér galamb csókoltatja. Csábító a felirat: „Majd ha újra béke lesz”. Felette parányi fényképek vetítik elő a bolt régi békebeli finom áruval zsufolt kirakatait. Az egyik képből szinte kiesnek a potmolcsó tisztagyapju holmik, a másik, harisnyáktól tulcsorduló kirakat azt állítja, hogy „Mandarin a tavaszi divatszín”. A táblácska igen aranyos. Reméljük, nemsokára időszertülné válik, mert megvalósul. S majd akkor megyünk megint pökhen-dien a zsufolt kirakatok előtt, elnézünk gögösen az udvariasságtól haldokló kereskedő feje fölött (egyes boltok már diszkréten kiírják a pult fölé: „Ne feledje el kedves vendőnk, hogy a lehetőségek szerint háborúban is készséggel kiszolgáltuk!”) a fűszeres házhoz hordja a tejet, illatos peccsenyéstálat fölé hajolunk remegő orrcimpákkal és a lapok első oldalán megint Matuszkák ölnék meg — horribile dictu! — huszonöt embert!

SZÉKELY BEATA

Idegességében megmérgezte magát egy váradi nyugdíjas felesége

Kórházban ápolják a súlyos állapotban lévő asszonyt

Nagyvárad. Súlyosabb kimenetelű mérgezés történt tegnap este 9 órakor a Báthory-utca 3. számú házában. Szirmai Antalné, született Kandel Mária az utóbbi időben feltűnően idegesen viselkedett és állandó álmatlanság gyötörte. A beteg asszony tegnap este újra idegesen viselkedett, majd nagymennyiségű ismeretlen álmohozó gyógyszert vett be, amelytől elkábult, azután pedig eszméletlenül vesztette.

Megrémült férje szállította a kórházhoz belgyógyászati osztályára, ahol megállapították, hogy a megmérgezett asszony állapota nagyon súlyos és felépüléséhez nagyon kevés a remény.

Szirmai Antalné egyébként rendezett anyagi körülmények között élt és nem valószínű, hogy öngyilkossági szándékból vette be az álmporokot. Tettét a jelek szerint úgy követte el, hogy idegességében nem figyelte az adagot.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Gramofonlemezeről 270 óráig táplálnak egy villamos égőt

Érdekes magyar találmányok, amelyeknek gyakorlati alkalmazásával most kísérleteznek. — Egy hajdúnánási asztalosmester kotrógépe

A szélesebb körű nyilvánosság figyelmébe az elmúlt hónapokban kezd rátérni a magyar találmányokra. A rádióban több előadás is elhangzott a szabadalmakkal kapcsolatban és a szakemberek hangoztatták, hogy milyen nagy érték minden országban a technikai vívmányokat továbbfejlesztő, vagy tudományos megállapításokat hasznosító szabadalom. Alábbiakban kis csokrot kötünk néhány vidéki feltaláló által gyakorlatilag megvalósulás előtt álló kisebb-nagyobb szabadalomból, hogy ily módon is rátereljünk ezekre a találmányokra a figyelmet, felhíván finanszírozásukra az elhelyezkedést kereső tőkésék érdeklődését.

Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Bajor Marcell, az egyik szegedi nagyvállalat nyugalmazott főtisztviselője bejelentette a Szabadalmi Hivatalban felfedezését, amelynek ez a hivatalos címe: „Eljárás és berendezés mechanikai rezgéseknek villamos árammá való átalakítására”.

Két évvel ezelőtt, amikor egy gramofonkészüléket vizsgált, rájött a feltaláló, hogy

a lemezek lejátszásához rendelkezésre álló energia nagyrésze a fékberendezésbenvész el.

Az az ötlete támadt, nem lehet-e ezt az elvesző erőt elektromos energiává átalakítani. Tarján Ferenc budapesti fizikai tanárral folytatta kísérleteit egy szegedi laboratóriumban a felfedező. Kemény anyagból készült lemeze elektromos motor segítségével ugyanolyan hullámvonalakat véstettek be, mint amilyenek a gramofonlemezekon láthatók. Ezeket a körökbe vésett hullámvonalakat alakították át aztán rugós szerkezet segítségével árammá. Az úgynevezett pickup segítségével a készülékben már annyi energiát tudnak felhalmozni, hogy egy kis villanylámpa 270 óráig ég.

A feltaláló és a találmányt felülvizsgáló néhány szakember szerint főleg ott, ahol nincs villanyvezeték, hosszú ideig is üzemben tarthatók lámpák és rádiókészülékek. Bajor, hír szerint, már tárgyal is találmányának széleskörű kihasználásáról.

Naponta 40 ezer köbméter föld

Hajdúnánáson valóságos ezermesterek tartják Varga Gábor asztalost, aki nem ujonc a feltalálások terén. Saját maga készít hegedűket, legutóbb motorke-rekpart állított elő, de mindezen túltesz egy modern kotrógépet, amelyet Murányi Ferenc debreceni mérnök felügyeletével konstruált. Először rajzban készítette el a kotrógépet, majd hozzáfogtak a modell előállításához. Azt állítják, hogy olyan gépet tudnak készíteni, amely naponta 40.000 köbméter földet emel ki helyéről. Egyszerre az árok mindkét partján képes dolgozni, nem úgy, mint a régi kotrógépek. Azonkívül áramfejlesztővel is el van látva a Varga-féle kotrógép. Természetesen ez is szabadalmaztatás alatt áll, a feltaláló többet óvatosságból nem akart elárulni újszerű gépről.

Fenti két találmány kétszázötven kisebb jelentőségű, de igen praktikus az, amely-

ről az Iparos Hírlapban olvassunk hosszabb cikket. Vincze László esztergomi ortopéd-cipész-mester találta fel és szabadalmaztatta az úgynevezett cipész-derékszíjat, amely hihetetlenül meggyorsítja a szabásminták szerkesztését. Néhány perc alatt elvégezhető ezzel a műszerrel a mintaszerkesztés, amely normális körülmények között 30—40 percnyi munkát jelent a szakembernek.

Ugyancsak ő találta fel a „Lábbelire erősíthető póttalpat”, amellyel minden alkalommal, pillanatok alatt újra lehet talpálni a cipőt és ugyanarra a lábbelire gumi-, fa-, vagy bőrtalpat tetszés szerint, akár felváltva is alkalmazható. A szakmájában maradt Vincze László, mert gyógyboka-fűzőt is felfedezett, amely vázszonból készül, a harisnya alatt viselhető és szabályozható járókészkülék. A boka-szorító megvédi viselőjét az inzulástól és a ficamodástól. Megelőzi, illetve visszafejleszti a külső bokacsont alatt jelentkező daganatot, főleg pedig hihetetlenül megkönnyíti a járást, úgyhogy az ember nem is éri a fáradságot.

Számos előnyt tud felsorolni Vincze László nagyszerű találmányai mellett, csupán azért kesereg, hogy hiányzik a tőkés, akivel együtt tömegesen értékesíthetné, szériában gyárthatná fentebbi újdonságait.

Mennyi kedvezmény jár a restiben a vasutasnak

Csak két fröccs vagy két pohár sör után jár árengedmény

A Magyar Tudósító vasárnap érdekes közleményt adott ki arról, hogy a MÁV igazgatósága újból szabályozta, mennyi kedvezményes sört vagy bort ihat a vasutas a vasúti vendéglőben.

A helyzet eddig az volt, hogy a vasúti vendéglősök az Államvasutakkal kötött szerződésük szerint kötelesek voltak százalékos árengedményt adni a MÁV alkalmazottainak. Ezt az engedményt szabályozza most az újrendelet. A közlemény szerint a pályaudvari

vendéglősök az igényjogosult MÁV alkalmazottaknak csak a menüből, valamint italfogyasztásnál esetenként két fröccs, vagy három deci bor vagy két pohár sör után kötelesek megadni a szerződés szerinti árengedményt. Az a vasutas, aki ennél többet eszik vagy iszik, ezentúl tehát teljes árat fizet. A kedvezmény kizárólag csak a vasutasokat illeti meg, ha valaki velük együtt eszik vagy iszik, az köteles a teljes árat megfizetni.

Zsidóbirtokok állatállományának és holtfelszerelésének átadása

Megegyezéses alapon állapítják meg az árakat

A hivatalos lap kormányrendeletet közölt a zsidók átengedésre kötelezett ingatlanaihoz tartozó állatállomány és holtfelszerelés forgalmának korlátozásáról. A rendelet többek között kimondja, hogy az ingatlan átengedésére kötelezett zsidó köteles állatállományát és holtfelszerelését a földművelésügyi miniszternek, vagy az ingatlanok átvételére kijelölt Országos Földhivatalnak, m. kir. erdőigazgató-ságnak, vitézi széknak, közjóléti szövetkezetnek, vagy más szervnek megvételre felajánlani és tulajdonába átadni. A felajánlási és átadási kötelezettség nem terjed ki a vonatkozó rendeletben meghatározott öt kataszteri holdnál nem nagyobb szőlő, vagy kert gazdasági művelés alatt nem álló ingatlanok esetére, valamint olyan esetre sem, mikor az ingatlan tulajdonosnak birtokában, vagy használatában kell megmarvni. A felajánlási kötelezettség alá esett állatállományt és holtfelszerelést a tulajdonos köteles a rendes gazda gondosságával

a meglévő állapotban fenntartani. Elidegenítenie csak annyiban szabad, amennyiben ez a rendes gazdálkodás keretében szükséges, vagy szokásos, vagy ha erre a földművelésügyi miniszter engedélyt adott. Az átvételre jogosult az állatállomány és holtfelszerelés, vagy egy részének felajánlására és átadására a kötelezettet legkésőbb az ingatlan birtokbavételkor hívja fel s az említett ingóságokat rendszerint az ingatlanok birtokbavételkor veszi át. Ha azonban a kötelezett az ingóságokat nem tartja fenn a meglévő állapotban, azok birtokbavétel előtt is átvehetőek. Az állatállomány és holtfelszerelés átvételi ára és az átvételi ár fizetési módjai tekintetében a felajánlásra kötelezett és az átvevő megegyezése irányadó. Megegyezés hiányában a felajánlásra kötelezett szakértőbizottság véleményét kérheti és ha ennek véleményében meghatározott átvételi árral nincs megelégedve, vagy azt az átvevő nem fizetné ki, igényét rendes bírói úton érvényesítheti.

Az Erdélyi Párt réti körzetének választmányi ülése

Az Erdélyi Párt réti körzete augusztus 11-én, szerdán este fél 8 órakor tartja szokásos választmányi értekezletét az Európa étterem külön helyiségében.

Az értekezlet keretében dr. Szabó Lajos lelkes körzeti elnök „A magyarság útja” címen tart bevezető előadást, majd Kecskés Balázs r. hitoktató a szórvány magyarok helyzetét ismerteti.

Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, az elnökség ez úton is kéri a választmány tagjainak szíves és pontos megjelenését.

Árucserre és fizetési forgalomról szóló megállapodás Magyarországnak és Németország között

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1943. augusztus 1-től 1944 július 31-ig terjedő évre aláírták Magyarország és Németország közötti árucserre és fizetési forgalomról szóló megállapodást. A két kormánybizottság megállapította, hogy az árucserre az elmúlt gazdasági évben kielégítő módon fejlődött. A fejlődés jövőre is folytatódik és a fizetési forgalom zavartalan lebonyolítása biztosítást nyert.

Olaszországban megszűnik az állam gazdasági beavatkozása

Rómából jelentik: Mint Bartolini pénzügyminiszter legutóbbi kijelentéseiből kitűnik, a jelenlegi olasz pénzügyi politika erőlyesen szakít az eddigi állami gazdasági beavatkozással. Azzal lehet számolni tehát, hogy megszüntetik az úgynevezett interpretációs árakat, amelyek az utóbbi években különösen a mezőgazdasági árak támogatására szolgáltak és amelyek jóval több mint tízmilliárd líra költséget okoztak az államnak. Ugyancsak fokozatosan megszüntetik az állam közvetlen, vagy közvetett részvénybirtoklását is. Eddig több mint kétszáz testület tartott az állam közvetve vagy közvetlenül és részvényeinek értéke több, mint kétmilliárd líra volt. Bartolini nézete szerint ezek az állami beavatkozások csaknem sehoh sem érték el a kívánt célt.

Miért nem kapott több gyümölcsstermelő befőzési cukrot?

Nagyvárad, aug. 10. A gyümölcsstermelők körében az idén általános panasz volt, hogy ebben az esztendőben sokan nem kapták meg a befőzéshez szükséges cukorjárulékat.

Az ügygel kapcsolatban felkerestük Orbán László hegybíró, aki a következőket mondotta:

— A cukorigénylésre jogosultak névsorát, mint minden esztendőben, felterjesztettük s az 1117 igénylő közül az illetékes hatóság 378-nak a kérelmét visszautasította. A visszautasítottak között értesülésem szerint — fűzte hozzá — főként azok vannak, akik az elmúlt esztendőben 20 kilót kaptak erre a célra.

A termék egyébként — mondotta — általában kielégítő, sőt azokban a gyümölcsstermelőkben, amelyekről már végleges képet alkothatunk, a várakozásokat is felülmulta.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkszámunk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Budapestre utazott a városi főispán és a polgármester. Nagyvárad, aug. 10. Mint értesülünk, dr. Hlatky Endre városi főispán és dr. Soós István polgármester hétfőn délután 4 órakor Budapestre utaztak. A város vezetői a belügyminisztériumban és a közlekedésügyi minisztériumban folytatnak megbeszéléseket, főként az utcarendezések, különböző városi építkezések és a villamosvasút jegyáremelése ügyében. Tárgyalni fognak a városnak nyújtandó államszegély ügyéről is. Nagyváradra előreláthatólag csütörtökön érkeznek vissza.

HADIÁRVÁK KIKÉPZÉSE. A Magyar Tudósító jelenti: Az Országos Hadigondozó Szövetség gondoskodni kíván a hadiárvák ipari, illetve mezőgazdasági kiképzéséről. A váci állami bőripari szakiskolában, hét állami tanoncotthonban és mezőgazdasági népiskolában történik a kiképzés. A beszercei, dési, kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyvárad, szatmárnémeti és szászrégeni tanoncotthonokban 50 hadiárvát vesznek fel.

Aláírták a magyar-német árucserégyezményt. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1943 augusztus 1-től 1944 július 31-ig terjedő évre, aláírták Magyarország és Németország közötti árucseres és fizetési forgalomról szóló megállapodást. A két kormánybizottság megállapította, hogy az árucseres az elmúlt gazdasági évben kielégítő módon fejlődött. A fejlődés jövőre is folytatódik és a fizetési forgalom zavartalan lebonyolítása biztosítást nyert.

Adomány a honvéd-hozzártatózók számára. A „Pro Juventate” ifjúsági egyesület, amely a román megszállás alatti időben a helybeli magyar értelmiségi ifjúság összefogása volt, 205 pengőt fizetett be szerkesztőségünkhöz a fronton küzdő honvédek hozzártatózói számára. A nemes adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Az Egyesült Államok argentinai nagykövete visszatér Washingtonba. New York. (Bud. Tud.): A buenos airesi amerikai nagykövet meg e héten visszatér az Egyesült Államokba. Távozását azzal indokolják, hogy Argentína nem szakította meg a tengellyel való diplomáciai kapcsolatát.

Kiss Endre

ny. áll. iskolai tanító, egyházközségi tanácsos, életének 80-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 10 órakor lesz a római katólikus egyház szertartása szerint a váradvelencei református temető halottasházából a családi sírhelybe.

Budapesti krónika a spanyol rádióban. Madrid. (MTI.) A NTL. jelenti: A spanyol Redera Rádió szombat éjszaka délamerikai közvetítésében kisugározta budapesti tudósítójának első rádiókrónikáját, melyben képet festett a háborús Magyarországról. Kiemelte a magyar szabadságszeretetet, lovagiasságot és Budapest nyári életének páratlan varázsát. Jelen volt a magyar követ is a sajtóattasé kíséretében. Amró Ferenc követet Fernando Aznar igazgató, a Mundial szerkesztője fogadta. A követ meglepette a stúdiót és beírta nevét a rádió emlékkönyvébe.

Napos csibék augusztusi ára. A földművelésügyi miniszter augusztus hónapra darabonként 1.20 pengőben állapította meg a naposcsibék árát. A szállítási költségek a vevőt terhelik, a csomagolás azonban díjtalan. Ezidőszakra Berégszászon, Békéscsabán, Galántán, Hódmezővásárhelyen, Kaposvárott, Kecskeméten, Kiskunhalason, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Mezőhegyesen, Miskolcon, Pápán, Szabadkán, Szentesen, Pest-szentlőrincen, Szolnokon és Szombathelyen működnek baromfi-felkészítő központok. (Magy. Tud.)

A gyomor és a bél megbetegedéseivel, különösen ha azok makacs székrekedéssel és az emésztőcsatornában végbemelő nagyfokú erjedéssel és bomlási folyamatokkal vannak egybekötve, akkor reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kitűnő hatással ihatunk. Kérdezze meg orvosát!

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja felhívja tagjait, hogy 1943. augusztus 15-én indul meg a rendszeres hajózás, amit a múlt esztendőben elkészült békésszentandrás duzzasztómű tesz lehetővé.

Nagyvárad vezető női egyesületeinek elnöknői vállalták a szabadtéri előadás védnökségét

Társadalmi megmozdulás lesz városunkban az előadás

Nagyvárad, aug. 10. Ha nem volna megpróbáltatás, nem volna kitértés sem. Aki keményen küzd, erősebbé válik. A mostani nehéz megpróbáltatások napjaiban a magyar honvéd pompái katonaként áll a távoli orosz mezőkön őrhelyén. Védi hazánkat, védi az egész egyetemes nyugati keresztény művelő világot Kelet barbárjainak pusztításától. Kitarl a hős honvéd mindhalálig.

A honvéd e héroszi magatartása megmozdította városunk nagyasszonyainak szívét: nagy lelkesedéssel csatlakoztak a Városi Népművelési Bizottság akciójához és a nagyvárad nőegyesületek elnökszónyai elvállalták a vasárnap esti szabadtéri előadás védnökségét.

A művészi szempontból is nagysikerűnek ígérkező estélynek védnökei: dr. Markovits Manoné, a Magyar Vöröskereszt Egylet és a Biharmegyei és Nagyvárad Róm. Kat. Nőegylet elnökszónya, Cziffra Berta, a Róm. Kat. Nőszövetség elnökszónya, dr. nemes Hlatky Endréné, a „Lorántffy Zsuzsanna” Jótékony Egyesület elnökszónya, Bartsch Sándorné, az Ágostai Hitvallású Evangélikus Nőszövetség elnökszónya, Köntés Béláné, az Unitárius Nőszövetség elnökszónya, szilágyosmlyói Simay Matild, a Kat. Nővédő Egyesület elnökszónya és Balajthy Jenőné, a Gyermekegyesület elnökszónya.

Ismét megmozdultak tehát a nagyvá-

Csupa hangulat, ötlet, vidámság a

Szélvészkiasszony

a legnagyobb sikerű szindarab filmváltozata az olasz filmművészet legkiválóbbjainak közreműködésével

Bemutató kedden az APOLLO-ban

A legszebb magyar film

KERESZTUTON

Főszereplői: Tolnay Klári, Ajtay, Perényi, Somlay a CASINO-ban

MAVOSZ nyugdíjasok burgonyát rendelhetnek augusztus 25-ig szerdán, szombaton. Hagymajegyekért azonnal jelentkezzen.

Rendkívül nagy hőség uralkodik Dél-spanyolországban. Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Dél-spanyolországban rendkívül nagy a hőség. Sevilleben vasárnap árnyékban 40,8, napon 51 Celsius fokot mértek. Cordobában a napon 52 fok volt.

Felhívás a leventékhez. A nagyvárad leventeparancsnokság felhívja az összes nagyvárad II. és III. korcsoport — (1920—1937. évfolyam) — belső leventéket, hogy folyó hó 11-én délután félnyolc órakor fontos megbeszélés végett a leventeotthonban jelenjenek meg.

Megindul a hajózás Csongrád és Békés között. Csongrád és Békés között előreláthatólag augusztus 15-én indul meg a rendszeres hajózás, amit a múlt esztendőben elkészült békésszentandrás duzzasztómű tesz lehetővé.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár, Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszertár, Gerliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad, aug. 9. Hétfőn a nagyvárad piacaon a következő piaci árak voltak érvényben:

Gyümölcsfélék: Erős felhozatal. Alma kilója: 0,80, 1,20, 1,40. Szilva kilója: 0,60, 0,80. Sárga ringló kilója: 1 p., 1,30. Körte kilója: 1, 1,30, 1,60. Görög dinnye kilója: 1,20. Ringló: 1,20, 1,30. Francia barack: 1,80, 2,70.

Zöldségfélék: Oriási felhozatal. Paradicsom kilója: 0,40, 50 fill. Burgonya kilója: 32—36 fill., Tengeri darabja: 20—24 fill. Paprika: 0,5—0,10 fill. Ugorka: 0,2—0,16 fill. Karfiol: 0,20—0,40 fill. 1 kiló borsó 2,50. 1 csomó répa 0,20 fill., 1 csomó hagyma 0,26 fill., 1 drb. káposzta 0,20 fill., 1 kiló olasz káposzta 0,50 fill., 1 drb. vörös káposzta 40 fill., 1 kiló petrezselyem 0,42 fill., 1 drb. kalarabé 02—08 fill., Zeller 0,20 fill., 1 kiló száraz bab 0,80 fill., 1 csomó retek 0,30 fill., 1 drb. torma 10—20 fill., 1 kg. spenót 50 fill., 1 drb. vineta 20—30 fill.

Elő állatok: Közepes felhozatal. 1 drb. szarvasmarha, vágó kgr. 2,40, 1 drb. fejős tehén 1000—1500 p., 1 drb. szopós borjú kg. 2,20, 1 igazló 400—800 p., parádés ló 800—1800.

Kenyér kilója egységes: 58 fillér. Szárnyasok: Semmi felhozatal. Csirke 4,40—5, hizott liba 4,80, Tyúk kg. 3,60, 4,20, hizott ruca kg. 4,70, 1 drb. tojás 24 fill., kilója 4,20.

Halfélék: Közepes felhozatal. Ponty kilója 5,60, Csuka 7, apró hal kilója 4,50—5,50.

Tejtermék: Gyenge felhozatal. Tej literje 52 fill., vaj kilója 9,20—10,20, juhturó kilója 5,80, tehénturó 1,65—1,75, tejfel 2—2,20, juhsajt 4,20.

Húsarak: Marhahús kilója 5,10, disznóhús 5i növendékmarha 5,10, juhús 4,50, bárányhús —, bivalyhus 4,70, 1 kiló tepertő 5,60, lóhús kilója 1,40 pengő.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Hogyan fest a valóságban a bolsevisták „megváltott magatartása” a vallással szemben

Vorosiougradban felakasztottak négy papot, mert a német megszállás idején istentiszteletet tartottak

A szovjet szövetségesi nagyban fáradoznak mostanában azon, hogy bebizonyítsák, mennyire megváltottatta a szovjetkormány az álláspontját a vallással szemben. Ennek igazolására a bolsevisták hivatalos jelentéseire hivatkozhatnak csupán, mert a Szovjetunió életéből vett példák nem allanak rendelkezésükre. Megemlítik ilyenkor a „Harcos Istentelenek Egyesülete” nevű alakulat feloszlását, ami még a háború kezdetén történt és hivatkoznak még a szovjetkormány más hasonló intézkedéseire. Ezeket a szovjetkormány az amerikai és angol közvélemény megnyugtatóására bocsátotta ki, mely roppantul meg volt rökönnyve a moszkvai istentelenekkel való együttműködés miatt. Igaz viszont, hogy a mindaddig vallásellenesnek belvegett Szovjetunióval való együttműködés sok előnnyel kecsegtetett, ami nagyban hozzájárult a háborgó lelkiismeretek megnyugtatózásához.

Ezért aztán nem meglepő, hogy Davies, a volt moszkvai amerikai nagykövet, aki zavaros párhuzamot von a kereszténység és a bolsevizmus között, a „Sunday Express” című londoni lapban közleményt jelentetett meg, amelyben a vallás és a szovjetkormány egymáshoz való viszonyát fejtegeti. Az összes adatok, melyekre hivatkozik, szovjet hivatalos forrásokból származnak, amint ezután várható is volt, noha ezen adatok „értékével” az egész világon tisztában vannak. Davies azonban fejtegetéseit egyetlen egy, a szovjet területén előfordult a valóságos életből vett példával nem tudta hathatósan alátámasztani.

A valóságos helyzet megismerése érdekében nem indokolatlan tehát ezekkel az angol-amerikai bizonykodásokkal szemben, melyek a szovjet megszéledülését vallási kérdésekben hangoztatják, néhány történelmi tény felsorakoztatni a „megváltott” bolsevisták működéséről. Böven szolgáltatnak ehhez adatokat azok a borzalmak, melyek a szovjet által visszafoglalt városokban fordultak elő. Az egyik legutóbbi vorosiougrádi jelentés beszámol róla, hogy a belügyi népbiztosság négy papot letartóztatott és hosszas kínzás után a város lakossága számára a kivégzés előtt a fogoly papokat felöltöztették teljes templomi ornátusukba és kiszúrták szemeiket. Mindez a nyilvánosság előtt folyt le, egyrészt, hogy kigunyolják a hívők értecsit, másrészt pedig elrettentő példaként azok számára, akik netalán komolyan találnak valami a szovjetkormány által a külföldi közvélemény számára kiadott hivatalos nyilatkozatokat, a vallás kérdését illetően.

A „vallásszabadság” egy más, szintén félreérthetetlen példáját szolgáltatotta a Szovjet, amikor lebomboltatta számos községben a

német megszállás miatt helyrehozott templomokat. Ilyen a gyakorlatban a vallásszabadság a Szovjetunió területén, Sztalin jogalkotásai és Davies állításai ellenére.

Ezek után nem is kell külön hangsúlyozni, hogy mindenemű vallási élet a Szovjet által uralt területeken szigorúan tilos.

Felelőtlenség Daviestől, ha azt állítja, hogy olyan állati kegyetlenségű rémtettek, mint amilyeneket az 1918-tól 1920-ig tartó polgárháború alatt követtek el, ma már nem fordulnak elő.

A Don-menti Rosztovban kelesztre feszítettek papokat, bizonyosságul annak, hogy a bolsevisták embertelen módszerei mitsem változtak, bármennyire is igyekeznek ennek ellenkezőjét bizonyítani Sztalin hivatalos fogadkozásai és az angol és amerikai közvélemény. A vallási kérdésekben a Szovjet változatlanul a Lenin álláspontján áll, mely kiméletlen harcot hirdetett a hit ellen és módszereik barbár erőszakossága sem változott, bármennyire is igyekeznek ezt a körülményt palástolni.

Csak az ötödik fizetési osztálynál kezdődik a méltóságos cím

Eredetileg a grófokat és a bárókat sem méltóságosították

A Magyar Tudósító jelenti: Szilágyi László dr. miniszteri osztálytanácsos, aki a nemességi kérdések egyik legkiválóbb szakértője, edekes nyilatkozatot tett a címek iránti versengésről és a nemességkutatás kérdéséről.

— Csakugyan igaz — mondotta Szilágyi László — hogy a nemességkutatás divat. De divat az is, hogy a cím- és rangkorságot mindenki lecsepepli, nem téve különbséget a két fogalom — a cím és a címzés között. A címzés csakugyan elitelendő, hacsak hiúság áll a háttérben. De ha valaki azért ragaszkodik származása kikutatásához és megállapításához, hogy ezzel a magyar nemzethez való hozzájárulását leszögezze, anélkül, hogy hivalkodni akarna vele, az véleményem szerint lekicsinylés helyett elismerést érdemel. A törzskönyv magyarság lajstromozása hivatalos adatok alapján nem céltalan munka. A belügyminiszterium közjogi osztálya ebben a vonatkozásban nem tesz különbséget úr és paraszt, iparos és földművelő között. A címzésekben az idők folyamán nagy eltolódások álltak be és min-

den törvényes és jogalap nélkül követelik meg sokan az őket meg nem illető nagyságos és méltóságos címzést. Megkell különböztetni a hivatali állásból és a nemesség alapján járó titulusokat. A VI. fizetési osztályban a nagyságos címet lehet jogosan használni és csak az V. és IV. fizetési osztályhoz tartozók méltóságosak. A nemesek közül mindenkit csak az a címzés illeti meg, amilyent a nemesi oklevele feltüntet. Ezek szerint a grótok címzése tekintetes és nagyságos, kivéve két-három grófi családot, így a Hallereket és Bercsényiket, ezeknek főnemesi oklevelében méltóságos címet használ a királyi kegy. A bárók jogos megsejtelése nagyságos, a primoroké tekintetes, ugyanugy, mint a lófők és a többi székely nemeseké. Teljesen önkényes tehát, hogy manapság sok magyar nemesi család egyszerűen méltóságosítja magát, holott erre semmiféle jogalap nincs. Igaz viszont, hogy Mária Terézia óta a szokásjog a grótokat és a bárókat méltóságos címmel ruházta fel. Ez azonban csak uzus és nem jog”.

Gabonavásárlásra jogosult kereskedők névjegyzéke

Nagyvárad thj. város polgármestere 24.131/1943. IX. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A Gabonaforgalmi Központ 75/1943. E. számú leírata alapján értesítem a város közönségét, hogy a régebbi kijelölésekkel ellentétben, a hirdetmény megjelenése napjától kezdve csak a következő kijelölt országos, körzeti és helybeli kereskedők vásárolhatnak gabonamennyiséget. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy pontozást csak azon gabonamennyiség után kaphatnak, amely mennyiséget az alant felsorolt kereskedők részére adják el:

I. Kijelölt országos kereskedők:

Futura R. T. Budapest, V. Vízadó u. 6. Agrikultura Kereskedelmi R. T. Deb-

recen. András Bertalan Budapest, Nádor utca 32. „Barázda Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.” Budapest, V. Vilmos császár út 45. Bischoff és Alex Budapest, IV. Galamb utca 3. Délmagyarországi Gazdatárház Szövetkezet, Budapest V. Mérleg utca 2. Duray Gyula Budapest, IV. Semmelweis u. 14. Első Budapesti Gözmalom R. T. Budapest, V. Rothermere u. 27. Gabonavásárló R. T. Budapest, V. Harmincad u. 6. Hangya Szövetkezet Budapest, IX. Közraktár u. 30/34. Juhász és Társa Békéscsaba, Andrassy ut 14. Koráb Antal Budapest, V. Nádor u. 25. Koós Elemér Budapest, V. Vécsey u. 3. Hji. Kovásznay István Budapest, II. Margit körut 62. Magyar Gabonakereskedelmi R. T. Budapest, V. József Nádor-tér 8.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V. Alkotmány utca 29. Orosházi Képzőiskola Kereskedelmi R. T. Orosháza, Kriegs-Au Gyula Budapest, V. Nádor utca 14. Nyiregyházi Gabonakereskedelmi R. T. Nyiregyháza. Gizella Gözmalom R. T. Budapest, IX. Soroksári ut 16. Hungaria Egyesült Gözmalomok R. T. Budapest, IX. Soroksári ut 48. Schmidt és Császár Gözmalom Budapest, IX. Soroksári ut 14. „Falu” Mezőgazdasági és Állattérkezesítő Szövetkezet, Budapest, IX. Semmelweis utca 2.

II. Kijelölt körzeti kereskedők névjegyzéke:

Csiha Lajos, Budapest, IV. Petőfi Sándor utca 12.

Felbán F. G. Budapest, II. Csalán u 53. Rédl Pál Nagyvárad.

Kovács Mihály gözmalma Békéscsaba.

III. Kijelölt helyi kereskedők:

Futura Bevásárló kirendeltsége, Nagyvárad.

Lendvay György, Nagyvárad.

Jancsó Árpád, Nagyvárad.

v. Hornyánszky Pál, Nagyvárad.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Irodai irógépszett megvételre keresek. Cím a kiadóban. 505

Jó hangú cimbalom olcsón eladó. — Cím a kiadóban. 476

Eladó 3 darab befelé nyíló ablak 180x110 cm. Attila-u. 34. 479

Eladó. Boroshordók, angora- és belganyulak, egy gumirúdlis bricskakoci. Vitéz utca 106. 534

Egy Remington írógép eladó. Luther Márton utca 17. szám.

Spárgalókat minden mennyiségben vásárol Vegyi- és Elelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2-6. szám. Telefon 12-31. 527

Teljesen új barna-drapp, csíkos szalag-ridikül eladó. Cím a kiadóban.

Angoraszört, gubancot bármilyen mennyiségben vessek. Székely, Kapucinus-u. 11.

Állást nyee

Mindenes főzőnőt keresek, hosszú bizonyítványokkal. Rimanóczy-u. 16. 535

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását, 38 évi gyakorlati vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Találtatott Szalmási H. Váradszőlős pótkenyérjegy. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóban. 536

Ingatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és üzletház, telkek, szőlők. Tattayné. Szigligeti-u. 12. 493

Szoba-konyhás, kertes magánház eladó. Vaskóh utca 4. Biró-telep. 533

Lakás

Gyermeknélküli házaspár keres háromszobás összkomfortos lakást, esetleg albérletbe. Cím kiadóban. 526

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgogépen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.